

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

ěstský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Viery Horčicové a Mgr. Jana Kašpara v právní věci žalobce: **Ing. B. Ch.**, správce konkurzní podstaty úpadce Jatky Plzeň, a. s., se sídlem Husova 13, Plzeň, zastoupeného JUDr. Karlem Uhlířem, advokátem se sídlem Husova 13, Plzeň, proti žalovanému: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**, se sídlem Orlická 4/2020, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí Rozhodčího orgánu VZP ČR ze dne 3.6.2009, č.j. 5211/09/Št,

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze dne 26.8.2009 se žalobce domáhá přezkoumání v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného ze dne 3.6.2009, kterým v souladu s ustanovení § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil platební výměr č. 2140901391 ze dne 17.4.2009, kterým Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR, Krajská pobočka pro Plzeňský kraj, Územní pracoviště Plzeň (dále jen „orgán prvního stupně“) vyměřila povinnost zaplatit podle § 18 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojistném“) penále ve výši 5.734.847,-Kč.

Žalobce v podané žalobě namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného, kterou spatřuje v tom, že sice (a tento závěr žalovaného žalobce nezpochybňuje) pohledávky ze zdravotního pojištění mají zákonem stanovenou splatnost a tímto zákonem je zákon o pojistném, avšak podle žalobce tento zákona upravuje běžnou situaci každého subjektu, který je plátcem zdravotního pojištění. Oproti tomu zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o konkursu a vyrovnání“) upravuje specifické

postavení subjektu v úpadku (konkurzním řízení), má tedy povahu předpisu speciálního a žalovaný měl při střetu těchto předpisů přednostně vycházet z něj.

Žalovaný sice správně uvádí, že podle § 31 odst. 2 písm.d) zákona o konkurzu a vyrovnání je pohledávka na veřejné zdravotní pojištění pohledávkou za podstatou, zcela však přehlédl ustanovení § 31 odst. 1 téhož zákona, kde je mimo jiné normováno, že pohledávky za podstatou lze uspokojit kdykoliv v průběhu konkurzního řízení. Toto ustanovení je v zákoně obsaženo, aby správce mohl plnit na tyto pohledávky v závislosti na zpeněžování podstaty (tedy v závislosti na skutečnosti, zda má či nemá v danou chvíli prostředky na jejich uspokojení), když jejich získávání v konkurzu je značně omezené. Pokud by totiž zákon umožňoval, aby se správce konkurzní podstaty dostal vinou absence finančních prostředků do prodlení s uspokojením pohledávek za podstatou, bylo by uspokojení konkurzních věřitelů kráceno o případné penále atd. Dle ustanovení § 31 odst. 1 zákona o konkurzu a vyrovnání se tedy správce do prodlení dostat nemůže a tudíž v tomto případě neplatí ustanovení o splatnosti dle zákona o pojistném. Z tohoto důvodu tedy žalobce považuje platební výměr orgánu prvního stupně i napadené rozhodnutí o odvolání za rozhodnutí, která odporují zákonu.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě, doručeném Městskému soudu v Praze dne 16.9.2010, uvedl, že otázkou, zda se správce konkurzní podstaty může dostat do prodlení s plněním zapodstatové pohledávky se zabýval Městský soud v Praze již v rozsudku č.j. 12 Ca 106/2005-32 ze dne 31.8.2007 a Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 6 Ads 26/2008 ze dne 25.6.2009, z nichž cituje a v souladu s touto judikaturou dovozuje, že pohledávku na penále ve výši 5.734.847,-Kč za období od 1.5.2004 do 31.12.2008 vyměřil oprávněně, za účelem získání exekučního titulu, který bude vykonatelný po skončení konkurzu.

Žalovaný zapodstatovou pohledávku vyměřil z důvodu, že jde o pohledávku, která se v konkurzu nepřezkoumává, jejím uplatněním se nepřerušuje běh promlčecí doby ani nevzniká vymahatelný exekuční titul. Taková pohledávka je pohledávkou nekonkurzní, kterou je zdravotní pojišťovna jako věřitel v průběhu konkurzu oprávněna vyměřit pouze v řízení vedeném se správcem konkurzní podstaty, jehož důsledky dopadají na úpádce, který zůstává povinným a z jehož majetku bude pohledávka uspokojena.

Tím tedy žalovaný nijak nezpochybňuje, že penále, které vzniklo po prohlášení konkurzu, je za trvání konkurzu vyloučeno z uspokojení. I při respektování tohoto názoru má však žalovaný nárok na penále z pohledávky za podstatou podle § 18 zákona o pojistném a je povinen s ní nakládat jako s existující pohledávkou. Tím rovněž není zpochybněna skutečnost, že za trvání konkurzu takový platební výměr nelze vykonat.

Žalovaný správní orgán tedy při vyměřování penále jako zapodstatové pohledávky respektoval speciální úpravu zákona o konkurzu a vyrovnání, když řízení vedl se správcem konkurzní podstaty, platební výměr vydal v souladu s ustanovením § 8 odst. 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojištění“), který ukládá zdravotní pojišťovně jako správci veřejnoprávní pohledávky, zajistit vymáhání nekonkurzní pohledávky ze zdravotního pojištění všemi dostupnými prostředky a zabránit případnému promlčení práva na tuto pohledávku.

Žalobce repliku k vyjádření žalovaného nepodal.

Ze správního spisu vyplývají následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Dne 7.1.2009 žalobce požádal správní orgán prvního stupně o vystavení potvrzení o stavu osobních účtů úpadce Jatky Plzeň, a. s. po dni prohlášení konkurzu, tj. za období od 11.3.1998 do 31.12.2008. Dne 2.2.2009 mu bylo vyúčtování poskytnuto s tím, že nedoplatek penále, který má uhradit, činí 5.734.847,-Kč. A protože tento nebyl doplacen, oznámil žalobci přípisem ze dne 6.3.2009 zahájení správního řízení.

K zahájení správního řízení žalobce zaslal kopii Smlouvy o prodeji části podniku ze dne 14.11.2002, a v průvodním dopise uvedl, že na jejím základě došlo k prodeji úpadce Jatky Plzeň, a. s. a k přechodu závazků k zaměstnancům převáděného podniku na kupujícího ke dni 14.11.2002 – tedy že od prosince 2002 nebyl úpadce plátcem zdravotního pojištění. Pokud nebylo hrazeno pojistné, stalo se tak dle žalobce proto, že správce konkurzní podstaty neměl prostředky na úhradu pohledávek za podstatou v souladu s ustanovením § 31/2 zákona o konkurzu a vyrovnání. Proto postupoval dle § 32 tohoto zákona. Dodává, že dosud nebyl ukončen soudní spor se Společným podnikem Staňkov, a. s., který taktéž uplatňuje pohledávku za podstatou. V případě, že by jí soud vyhověl, bude úhrada pohledávek za podstatou uspokojována poměrně, ovšem do doby pravomocného ukončení tohoto sporu nelze vyplatit pohledávku správního orgánu prvního stupně. Přes výše uvedené sdělil, že nárok na penále z prodlení za neuhrazené pojistné není pohledávkou za podstatou a z tohoto důvodu ani nemůže být uhrazeno z konkurzní podstaty. Namítl promlčení minimálně části nároku.

Správní orgán prvního stupně žalobci dne 23.3.2009 sdělil, že penále z pohledávky za podstatou není pohledávkou vyloučenou z uspokojení v konkurzu, neboť dle ustanovení § 33 odst. 1 a/, d/ zákona o konkurzu a vyrovnání je z uspokojení v konkurzu vyloučeno pouze penále z pojistného existujícího ke dni prohlášení konkurzu. Pohledávky za podstatou jsou pak pohledávkami nekonkurzními, vznikají nezávisle na konkurzním řízení, v souladu s platnou právní úpravou odvodů pojistného na zdravotní pojištění. Skutečnost, že mohou být uspokojeny kdykoliv v průběhu konkurzu neznamena, že se plátce nemůže dostat do prodlení s placením pojistného a pro případ konkurzu je penále postaveno naroveň pojistnému. Námitku promlčení nároku považoval za nedůvodnou. Dne 17.4.2009 pak vydal Platební výměr č. 2140901391, ve kterém stanovil žalobci povinnost zaplatit penále ve výši 5.734.847,-Kč do 15 dni od právní moci výměru.

Proti tomuto výměru podal žalobce dne 30.4.2009 odvolání, jenž odůvodnil skutečností, že penále je vyměřeno za neodvedení příslušných finančních částek na veřejné zdravotní pojištění za období po prohlášení konkurzu na úpadce Jatky Plzeň, a. s. S odkazem na § 31 zákona o konkurzu a vyrovnání však může správce odvody na zdravotní pojištění (jde o pohledávku za podstatou) uspokojit kdykoliv v průběhu konkurzního řízení. Správce se tedy nemůže dostat do prodlení a nemůže mu tudíž vzniknout povinnost platit penále. Podotkl, jako později v žalobě, že zákon o konkurzním řízení je ve vztahu k zákonu o pojištění zákonem speciálním a v konkurzním řízení je tedy nutné přednostně aplikovat zákon o konkurzu a vyrovnání.

Odvolání bylo předloženo k rozhodnutí žalovanému a ten dne 3.6.2009 vydal napadené rozhodnutí, kterým odvolání žalobce zamítl a výše uvedený platební výměr potvrdil s tím, že prohlášením konkurzu se úpadce nezbavuje hmotněprávní odpovědnosti platit pojistné na zdravotní pojištění, zůstává nadále plátcem pojištění, pouze jeho práva a povinnosti přecházejí na správce konkurzní podstaty. Zapodstatové pohledávky mohou být uspokojeny kdykoliv v průběhu konkurzu, to však neznamena, že se plátce nemůže dostat do

prodlení s placením pojistného. Pro případ konkurzu je penále postaveno na roveň pojistného dle zákona o pojistném, na uspokojení takového penále však zákon o konkurzu nepamatuje a dle aktuální judikatury se jedná o pohledávku vyloučenou z uspokojení v konkurzu. Nárok na penále však platně vznikl a trvá, dokud nebude uspokojen a dokud povinný subjekt existuje. Oprávnění zdravotní pojišťovny vyměřit pojistné a penále za prodlení s úhradou zapodstatové pohledávky považuje za podložené stanoviskem Nejvyššího správního soudu ze dne 21.3.2007, č.j. 6 Ads 19/2006. Zásadní otázku, zda úpadci v době konkurzu k jeho dluhu přirůstá na pojistném i penále za každý den prodlení, má za kladně vyřešenou rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27.8.2008, č.j. 4 Ads 28/2008 Sb.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správním úřadem z hlediska žalobních námitek uplatněných v podané žalobě a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí podle ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.s.) a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud rozhodl o žalobě bez jednání rozsudkem, když obě strany sporu s tímto vyslovily souhlas (§ 51 s. ř. s., žalobce mlčky, žalovaný výslovně).

Mezi stranami není sporu o tom, že usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 11.3.1998 č.j. 26 K 35/98 byl prohlášen konkurz na majetek dlužníka Jatky Plzeň, a.s. a správcem konkurzní podstaty byl ustanoven žalobce. Rovněž není spornou otázkou výše penále vyměřeného platebním výměrem, vzniklého za období od 1.5.2004 do 31.12.2008, tj. po prohlášení konkurzu.

Soud musel k hlavní a vlastně jediné námitce žalobce posoudit otázku, zda se mohl žalobce dostat do prodlení i v případě, že neplatil všeobecné zdravotní pojištění řádně a včas vzhledem k § 31 odst. 1 zákona o konkurzu a vyrovnání, a tak zdravotní pojišťovně mohlo vzniknout oprávnění vymáhat po žalobci penále ve smyslu § 8 odst. 5 zákona o pojištění a § 18 zákona o pojistném.

Ustanovení § 31 odst. 1 zákona o konkurzu a vyrovnání říká, že nároky na vyloučení věci z podstaty (§ 19 odst. 2), pohledávky za podstatou (§ 31 odst. 2), nároky na oddělené uspokojení (§ 28) a pracovní nároky (§ 31 odst. 3) lze uspokojit kdykoli v průběhu konkursního řízení. Jiné nároky lze uspokojit jen podle pravomocného rozvrhového usnesení. Odstavec dva pak upřesňuje, že pohledávkami za podstatou, pokud vznikly po prohlášení konkursu, jsou: a) hotové výdaje a odměna správce podstaty, b) náklady spojené s udržováním a správou podstaty, c) náhrada nutných výdajů a odměna likvidátora a odměna odpovědného zástupce za činnost prováděnou po prohlášení konkursu, d) daně, poplatky, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění, e) nároky věřitelů ze smluv uzavřených správcem podstaty, včetně smluv o úvěru za účelem financování vývozu poskytnutého podle zvláštního zákona po předchozím souhlasu věřitelského výboru, úroků a smluvních pokut podle těchto smluv, jakož i ze smluv týkajících se provozování podniku, od nichž správce neodstoupil podle § 14 odst. 2, f) nároky na vrácení plnění ze smluv, od nichž bylo odstoupeno podle § 14 odst. 1 písm. a/, g) pohledávky výživného ze zákona, h) pohledávky za podstatou označené za ně zvláštním právním předpisem.

Žalobce z toho vyvozuje, že lze-li pojistné na veřejné zdravotní pojištění vzniklé po prohlášení konkurzu, jako pohledávku za podstatou dle odstavce dva, uspokojit kdykoliv v průběhu konkurzu, nemůže u něj prodlení z nezaplaceného pojistného nastat. Vyměření penále pak není oprávněné taktéž z důvodu, že zákon o konkurzu a vyrovnání je nutno upřednostnit jako *lex specialis*.

Soud je toho názoru, že ustanovení § 31 odst. 1 věta první není možné vykládat izolovaně od věty druhé, neboť dohromady upravují způsob, kdy lze jednotlivé nároky uspokojit - tedy první věta říká, že nároky a pohledávky tam uvedené lze uspokojit kdykoliv v průběhu konkurzního řízení, zbývající jen dle pravomocného rozvrhového usnesení. Formulace o uspokojení „kdykoliv“ pak dle soudu neznamená libovůli ke splnění povinnosti placení pojistného na zdravotním pojištění (tedy pohledávky za podstatou), nýbrž značí přednost v uspokojení této pohledávky před uspokojením nároku dle pravomocného rozvrhového usnesení. Tím má soud za zřejmé, že uvedené ustanovení nemá specifický vztah, natož pak nadřazenost vůči ustanovením zákona o pojištění, či zákona o pojistném, které se danou problematikou zabývají. Potom však nejsou povinnosti vyplývající z obou těchto zákonů vůči zaměstnavateli žádným způsobem dotčeny a pokud tedy žalobce neplatil ve správné výši a včas pojistné na veřejném zdravotním pojištění, musel se dostat do prodlení, příslušná zdravotní pojišťovna mu byla oprávněna vyměřit penále dle § 18 zákona o pojistném. Soud tedy dospěl k závěru, že penále bylo vyměřeno v souladu se zákonem. Tento právní závěr podpořil i Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 25.6.2009, č.j. 6 Ads 26/2008-50, na které tímto Městský soud v Praze pro úplnost odkazuje a od něhož neshledal důvod se odchýlit. Stejně tak soud sdílí i závěry uvedené v rozhodnutích Nejvyššího správního soudu, na která odkazuje a z nichž cituje již žalovaný v napadeném rozhodnutí (rozsudek č.j. 4Ads 28/2008 ze dne 27.8.2008 a rozsudek č.j. 6 Ads 19/2006-63) a které by proto bylo nadbytečné v tomto rozsudku opakovat.

Ze všech těchto důvodů soud neshledal námitky žalobce opodstatněnými a žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl v řízení úspěšný a náhrada nákladů řízení mu proto nepřísluší, žalovanému pak nad rámec běžných činností náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti

němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 11.dubna 2012

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu